DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Warszawa, dnia 25 marca 1961 r. Nr 6 Poz. 24

24.

ZARZĄDZENIE nr 46 MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 14 marca 1961 r.

w sprawie wynalazczości pracowniczej w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych

(L. dz. T13/271/61)

W celu wprowadzenia w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych jednolitych zasad organizacji wynalazczości pracowniczej, trybu załatwiania, realizacji, rozpowszechnienia projektów racjonalizatorskich i wynagradzania za udzielenie pomocy technicznej — zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się:

1) zasady organizacji wynalazczości pracowniczej i trybu postępowania z projektami racjonalizatorskimi w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;

2) instrukcję w sprawie wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich, stanowiącą załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 2. 1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1961 r.

2. Jednocześnie tracą moc:

1) zarządzenie nr 92 Ministra Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 26 kwietnia 1956 r. w sprawie zasad organizacji wynalazczości pracowniczej (Dz. Urz. MPMB nr 5, poz. 19),

2) zarządzenie nr 77 Ministra Budownictwa z dnia 9 listopada 1956 r. w sprawie organizacji wynalazczości i stosowania przepisów z zakresu wynalazczości pracowniczej (Dz. Urz. MB nr 5, poz. 57).

3) zarządzenie nr 52 Ministra Budownictwa z dnia 27 listopada 1957 r. w sprawie aktów normatywnych w zakresie wynalazczości pracowniczej (Dz. Urz. MB nr 3, poz. 27),

4) pismo okólne nr 45 Ministra Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 24 listopada 1954 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconych formularzy w zakresie dokumentacji wynalazczości pracowniczej.—

MINISTER
wz **W. Kopeć**

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 46 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 14 marca 1961 r.

ZASADY

organizacji wynalazczości pracowniczej i trybu postępowania z projektami racjonalizatorskimi w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zwane dalej w skrócie „zasadami organizacji wynalazczości".

Przepisy wstępne.

§ 1. Ilekroć jest mowa:

a) o przepisach dekretu, rozumie się przez to dekret z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej (Dz. U. z 1956 r. nr 3, poz. 21 i nr 58, poz. 270),

b) o przepisach uchwały, rozumie się przez to uchwałę nr 911 Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1955 r. w sprawie zasad wynagradzania twórców pracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Mon. Pol. nr 122, poz. 1597),

c) o zjednoczeniach należy przez to rozumieć zjednoczenia i zarządy resortu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych (z wyjątkiem Zarządu Zaopatrzenia Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych), Zjednoczone Zakłady Stolarki Budowlanej, wojewódzkie zjednoczenia i zarządy przedsiębiorstw budownictwa terenowego oraz wojewódzkie zjednoczenia przemysłu terenowego materiałów budowlanych i Zjednoczenie Przedsiębiorstw Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych w Łodzi,

d) o zakładach należy przez to rozumieć przedsiębiorstwa, w tym biura projektowe, zakłady produkcyjne i równorzędne jednostki nadzorowane przez zjednoczenia, zarządy i jednostki wymienione pod lit. c), Przedsię-

biorstwo Budownictwa Doświadczalnego podporządkowane Instytutowi Techniki Budowlanej oraz podległe bezpośrednio Ministrowi instytuty naukowo-badawcze i miejskie zakłady przemysłu terenowego materiałów budowlanych w Krakowie i Poznaniu,

e) o projektach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć pracownicze projekty racjonalizatorskie (pracownicze wynalazki, wzory użytkowe, udoskonalenia techniczne i usprawnienia).

Podział właściwości w sprawach wynalazczości pracowniczej

§ 2. Właściwymi do kierowania ruchem wynalazczości pracowniczej w resorcie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych są: działający z upoważnienia Ministra Dyrektor Departamentu Techniki oraz odpowiednio dyrektorzy zjednoczeń, instytutów i zakładów w stosunku do podporządkowanych sobie jednostek.

§ 3. 1. Dyrektorzy zjednoczeń i zakładów w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie zasad organizacji wynalazczości wyznaczą spośród podległych im pracowników osoby, którym powierzone zostanie prowadzenie całokształtu spraw związanych z wynalazczością pracowniczą, bądź też odpowiednio do potrzeb i w ramach posiadanych etatów powołają dla tych zagadnień stanowiska pracy lub utworzą komórki organizacyjne podporządkowane bezpośrednio naczelnemu (głównemu) inżynierowi.

2. Przez „komórkę wynalazczości”, o której mowa w niniejszych przepisach, należy rozumieć komórki organizacyjne, stanowiska pracy lub osoby, którym zgodnie z ust. 1 powierzono prowadzenie całokształtu spraw związanych z wynalazczością pracowniczą.

§ 4. Dyrektorzy instytutów naukowo-badawczych oraz kierownicy zarządów budowlanych, odcinków robót i równorzędnych jednostek wchodzących w skład zakładów powierzą czynności należące do zakresu działania komórki wynalazczości jako dodatkowe, wyznaczonemu pracownikowi odpowiedniej komórki organizacyjnej w terminie 30 dni od daty wejścia w życie zasad organizacji wynalazczości.

§ 5. 1. Do zakresu działania komórki wynalazczości w zakładzie należy inicjowanie i propagowanie ruchu wynalazczości pracowniczej w zakładzie oraz opieka nad rozwojem tego ruchu, a w szczególności:

1) współudział w opracowywaniu planu techniczno-finansowego zakładu w celu zabezpieczenia nakładów na finansowanie wynalazczości,
2) opracowywanie i aktualizowanie tematyki wynalazczości pracowniczej w zakładzie, organizowanie konkursów na rozwiązanie ważniejszych zadań w zakresie wynalazczości pracowniczej, wymiany doświadczeń itp.,
3) przyjmowanie zgłoszeń pracowniczych projektów racjonalizatorskich i prowadzenie ewidencji (rejestru) projektów,
4) występowanie do Urzędu Patentowego z wnioskami o zastrzeżenie prawa pierwszeństwa oraz o uzyskanie patentu na wynalazek lub rejestrację wzoru użytkowego i udoskonalenia technicznego,
5) ustalanie, czy zgłoszony projekt jest nowy w rozumieniu przepisów dekretu oraz przygotowanie materiałów i danych potrzebnych do oceny projektu i wydania decyzji w przedmiocie przeprowadzenia prób, przyjęcia lub odrzucenia projektu,
6) współpraca z właściwymi komórkami organizacyjnymi przy opracowywaniu planów przeprowadzenia prób i planów wykorzystania projektów oraz kontrola wykonania tych planów,
7) zawiadamianie zjednoczeń i Departamentu Techniki o zgłoszonych w zakładzie szczególnie ważnych projektach racjonalizatorskich,
8) wydawanie racjonalizatorom „Książeczek Racjonalizatora” i zaświadczeń o dokonaniu usprawnienia przez dokonywanie wpisów w książeczce racjonalizatora oraz prowadzenie ewidencji przyjętych do wykorzystania usprawnień i wydanych zaświadczeń.
9) systematyczne śledzenie wykazu opublikowanych w „Wiadomościach Urzędu Patentowego” wynalazków, wzorów użytkowych i udoskonaleń technicznych z zakresu działalności przedsiębiorstwa oraz prowadzenie ewidencji i gromadzenie ich opisów,
10) współpraca z klubami techniki i racjonalizacji oraz ogniwami związku zawodowego i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi w dążeniu do umasowienia ruchu wynalazczości pracowniczej,
11) opracowywanie obowiązującej sprawozdawczości i statystyki w zakresie wynalazczości pracowniczej.

2. Do zakresu działania komórki wynalazczości, o której mowa w ust. 1, należą również sprawy niepracowniczych wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień, odstąpionych na podstawię art. 21 dekretu, które komórka wynalazczości załatwia w uzgodnieniu z kierownikiem zakładu. Przepisy ust. 1 pkt. 3)—8) stosuje się odpowiednio.

§ 6. Do zakresu działania komórki wynalazczości w zjednoczeniu należy organizowanie w zjednoczeniu ruchu wynalazczości pracowniczej oraz koordynowanie i kontrola działalności komórek wynalazczości w zakładach podporządkowanych zjednoczeniu, a w szczególności:

1) opracowywanie wytycznych i założeń do planu nakładów na wynalazczość pracowniczą oraz kontrola realizacji tego planu,
2) analiza wynalazczości pracowniczej w celu zapewnienia stałego jej rozwoju i wykonania podstawowych zadań planowych zjednoczenia oraz opracowywanie kierunków tematyki wynalazczości pracowniczej dla zakładów,
3) opieka i pomoc w przeprowadzaniu prób i w realizacji szczególnie ważnych dla zjednoczenia projektów racjonalizatorskich,
4) rozpowszechnianie szczególnie ważnych dla zjednoczenia wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień,
5) zbieranie materiałów i opracowywanie wniosków dla Departamentu Techniki w przedmiocie przydatności i możliwości wykorzystania niepracowniczych patentów i wzorów użytkowych,
6) kontrola działalności komórek wynalazczości w zakładach oraz kontrola realizacji projektów racjonalizatorskich,
7) organizowanie międzyzakładowych konkursów wynalazczości oraz konkursów na rozwiązanie szczególnie ważnych zagadnień w zjednoczeniu w zakresie wynalazczości pracowniczej,
8) prowadzenie wykazu wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień szczególnie ważnych dla zjednoczenia,
9) organizowanie wymiany doświadczeń, informacji i osiągnięć między nadzorowanymi zakładami,

10) instruktaż pracowników komórek wynalazczości w zakresie wynalazczości pracowniczej,
11) współpraca ze związkami zawodowymi i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi w zakresie rozwoju wynalazczości pracowniczej,
12) opracowywanie obowiązującej sprawozdawczości i statystyki w zjednoczeniu w zakresie wynalazczości pracowniczej.

§ 7. Do zakresu działania Departamentu Techniki należy organizowanie w resorcie ruchu wynalazczości pracowniczej oraz koordynowanie i kontrolowanie działalności komórek wynalazczości w resorcie, a w szczególności:
1) opracowywanie resortowych aktów normatywnych z zakresu wynalazczości pracowniczej,
2) opracowywanie wytycznych i założeń do resortowego planu nakładów na wynalazczość pracowniczą oraz kontrola realizacji tego planu,
3) współpraca z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa przy opracowywaniu resortowego planu gospodarczego, w celu zabezpieczenia środków na wykonanie planu rozwoju wynalazczości,
4) analiza wynalazczości pracowniczej w resorcie w celu zapewnienia jej stałego rozwoju, opracowywanie przy współudziale właściwych wydziałów Departamentu Techniki ogólnych kierunków tematyki wynalazczości pracowniczej w resorcie,
5) opieka i pomoc w przeprowadzaniu prób i w realizacji szczególnie ważnych dla resortu projektów racjonalizatorskich, mogących mieć zastosowanie w zakładach podporządkowanych różnym zjednoczeniom,
6) opracowywanie resortowych wytycznych i założeń dla rozpowszechniania szczególnie ważnych dla resortu wynalazków, wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień, prowadzenie ewidencji tych projektów, przygotowanie do publikacji oraz rozpowszechniania ich,
7) prowadzenie ewidencji patentów niepracowniczych oraz przygotowanie wniosków w sprawie ich wykorzystania,
8) kontrola działalności komórek wynalazczości w zjednoczeniach i zakładach oraz kontrola załatwiania i realizacji projektów racjonalizatorskich,
9) organizowanie wystaw wynalazczości oraz konkursów na rozwiązanie szczególnie ważnych zagadnień w resorcie w zakresie wynalazczości pracowniczej,
10) przygotowywanie wniosków w sprawie odwołań i skarg dotyczących wynalazczości pracowniczej,
11) instruktaż i współudział w organizowaniu szkolenia pracowników komórek wynalazczości w zakresie wynalazczości pracowniczej,
12) współpraca ze związkami zawodowymi i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi w zakresie rozwoju wynalazczości pracowniczej,
13) opracowywanie obowiązującej sprawozdawczości i statystyki resortowej w zakresie wynalazczości pracowniczej.

§ 8. Do zakresu działania komórki wynalazczości w zarządzie budowlanym, kierownictwie odcinka robót i równorzędnych jednostkach wchodzących w skład zakładów należy:
1) sprawowanie stałej opieki nad rozwojem wynalazczości pracowniczej oraz propagowanie tej wynalazczości na terenie swojej jednostki,
2) przyjmowanie zgłoszeń pracowniczych projektów racjonalizatorskich i przekazywanie do zakładu w celu dokonania oceny,
3) prowadzenie ewidencji projektów racjonalizatorskich i czuwanie nad ich stanem załatwienia.

§ 9. 1. Zakres działania komórki wynalazczości w instytucie naukowo-badawczym pokrywa się w zasadzie z zakresem działania komórki wynalazczości w zakładzie (§ 5).

2. Przepisy, dotyczące trybu postępowania z projektami realizowanymi w zakładach, mają odpowiednie zastosowanie do projektów:
a) o charakterze przyszłościowym, jeśli stanowią one opracowania w ramach prowadzonych przez instytut prac badawczych i kwalifikują się jako projekty albo zgłaszane są przez pracowników instytutu lub inne osoby,
b) dotyczących usprawnień w zakresie stosowanych metod badawczych i doświadczalnictwa przez dany instytut.

3. Tryb postępowania ze zgłoszonymi przez pracowników instytutów projektami, dotyczącymi ulepszenia i usprawnienia bieżącej produkcji przedsiębiorstw, regulują przepisy § 10 ust. 1, 2, 4, i 5, § 11 ust. 1, 3, i 4 i § 12 ust. 1 i 3.

Projekty te powinny być przekazane niezwłocznie do komórek wynalazczości zakładów, właściwych ze względu na przedmiot sprawy lub do właściwych zjednoczeń. O odstąpieniu projektu powinien być powiadomiony twórca projektu.

Zgłaszanie pracowniczych projektów racjonalizatorskich w zakładach

§ 10. 1. Zjednoczenia, instytuty naukowo-badawcze i zakłady obowiązane są posiadać znormalizowane formularze zgłoszeń pracowniczych projektów racjonalizatorskich.

2. Twórca projektu zgłasza swój projekt na znormalizowanym formularzu zgłoszeń, wypełniając go w 2 egzemplarzach i dołączając niezbędną dokumentację techniczną również w 2 egzemplarzach (opis techniczny, wystarczająco zrozumiały rysunek lub szkic techniczny oraz arkusz obliczenia przewidywanych oszczędności).

3. Obydwa egzemplarze zgłoszenia i dokumentacji, z których jeden służy za podstawę do uzyskania z odpowiednich jednostek (np. instytutów) opinii o projekcie, jeżeli zajdzie tego potrzeba lub przeznaczony jest ewentualnie dla Urzędu Patentowego — zatrzymuje zakład.

4. W przypadku odstąpienia projektu właściwej branżowo jednostce, zakład przekazuje obydwa egzemplarze zgłoszenia projektu oraz dokumentacji, sporządzając jednocześnie dla siebie odpis zgłoszenia (bez dokumentacji).

5. O zgłoszonych w zakładzie szczególnie ważnych projektach zakład zawiadamia zjednoczenie i Departament Techniki.

§ 11. 1. Każdy projekt zgłoszony w zakładzie przez własnego pracownika danego zakładu wciągany jest do rejestru projektów prowadzonego odrębnie na każdy rok (wzór załącznik nr 1).

2. Projekty otrzymane bezpośrednio od twórców obcych niezatrudnionych w danym zakładzie lub za pośrednictwem innych jednostek — powinny być również wciągnięte do rejestru projektów i traktowane na równi z projektami własnych pracowników chyba, że projekty te nie podlegają rozpatrzeniu przez ten zakład. W tym przypadku projektu nie należy wciągać do rejestru, lecz przekazać go do właściwej jednostki, zawiadamiając jednocześnie twórcę o fakcie przekazania projektu.

Zał. nr 1

Rejestr projektów racjonalizatorskich

Numer kolejny	Data zgłoszenia projektu w komórce wynalazczości	Data odstąpienia projektu wg właściwości (§ 10 ust. 4)	Rodzaj projektu (własnych pracowników lub obcych).	Nazwa (temat projektu) usprawnienie — Usp. udoskonalenie — Ud. wzór użyt. — Uz. wynalazek — W. i czego dotyczy	Data ropatrzenia projektu	Treść decyzji. 1. Przeprowadzenie prób 2. Uzyskanie opinii 3. Przyjęcie lub odrzucenie projektu	Nazwisko (a) i imię (imiona) twórcy (ów) projektu	Data zastosowania projektu	Data i kwota wypłaconego wynagrodzenia (§ 30)	Przekazanie projektu do Zjednoczenia (podstawa: § 27 ust. 1, § 29 i §§ 39, 40)	Data- 1. Wydania świadectwa autorskiego na wynalazek lub wzór użytkowy. 2. Wydanie świadectwa na udoskonalenie techniczne. 3. Wpisania usprawnienia do książeczki racjonalizatora	Uwagi:
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

3. Po wciągnięciu zgłoszonego projektu do rejestru projektów należy zgłoszenie zaopatrzyć w numer rejestracyjny i umieścić na nim następujące oznaczenie; Pr(projekt), numer kolejny, rok np. Pr. 1/61).

4. Wnioski zawierające tylko koncepcję, nie powinny być wciągane do rejestru projektów, gdyż nie mogą one być traktowane jako zgłoszenia projektów. Nie należy również wciągać do rejestru wniosków, dotyczących usprawnień administracyjnych, gdyż nie stanowią one projektów racjonalizatorskich.

5. Na pierwszej stronie rejestru, o którym mowa w ust. 1, należy wykazać numery poszczególnych, niezałatwionych w poprzednich latach projektów. np. 3,4/59, 18,24/60. Numery zaległych projektów w miarę ich załatwiania w ciągu danego roku należy przekreślić czerwonym ołówkiem.

6. Obowiązek wciągania projektów do rejestru oraz przygotowania akt projektu w myśl § 13 ust. 2 lit. b), c) i d) w przypadkach określonych w §§ 23 — 25 ciąży na zakładzie, w którym projekt zostanie wykorzystany.

§ 12. 1. Jeżeli zgłaszający, ze względu na brak odpowiednich kwalifikacji, nie jest w stanie przed zgłoszeniem projektu opracować opisu, rysunku lub szkicu technicznego, do udzielenia mu pomocy jest obowiązany wyznaczony przez kierownika zakładu przedstawiciel techniczny zakładu do współdziałania w pracach klubu techniki i racjonalizacji, a w zakładach nieposiadających przedstawiciela technicznego właściwy pracownik zakładu, któremu kierownik zakładu udziela odpowiedniego zlecenia.

2. Jeżeli zakład nie jest w możności udzielić twórcy pomocy technicznej we własnym zakresie, zakład zwraca się do jednostki bezpośrednio nadrzędnej o wskazanie innego zakładu bądź instytutu naukowo-badawczego, wyższej uczelni lub innej instytucji, która może udzielić potrzebnej pomocy.

3. Tryb wynagradzania za pomoc techniczną uregulowany jest instrukcją w sprawie wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich (załącznik nr 2 do zarządzenia nr 46 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 14 marca 1961 r.).

Przygotowanie projektu do oceny.

§ 13. 1. Po zgłoszeniu projektu i wciągnięciu go do ewidencji należy twórcy wydać potwierdzenie zgłoszenia projektu, a następnie podjąć czynności, mające na celu przygotowanie projektu do oceny.

2. W szczególności komórka wynalazczości:

a) ustala, czy zgłoszony projekt jest nowy w rozumieniu dekretu o wynalazczości pracowniczej, a w odniesieniu do projektów posiadających cechy wynalazku lub wzoru użytkowego — czy nie został opatentowany jako wynalazek lub zarejestrowany jako wzór użytkowy przez Urząd Patentowy,

b) zasięga opinii od przedstawiciela technicznego a następnie od zainteresowanych komórek organizacyjnych zakładu i w miarę potrzeby wybitnych fachowców tegoż zakładu, co do wartości technicznej i przydatności projektu, możliwości i celowości zastosowania projektu w zakładzie w zakresie produkcji lub usług, oraz co do przewidywanych korzyści i oszczędności, jakie przyniesie zastosowanie projektu w zakładzie,

c) po uzyskaniu potrzebnych opinii i materiałów, jeżeli zgłoszony projekt jest nowy w rozumieniu dekretu o wynalazczości i zebrane opinie są pozytywne — zwraca się do właściwej komórki organizacyjnej np, komórki finansowej, kalkulacyjnej, kosztów, norm itp. o dokonanie obliczenia oszczędności, jaka przewidywana jest w pierwszych 12 miesiącach zastosowania projektu w skali zakładu,

d) przedkłada komórce finansowo-księgowej zakładu arkusz obliczenia oszczędności w celu podpisania go przez głównego (starszego) księgowego, który stwierdza prawidłowość dokonanego obliczenia oszczędności od strony formalnej na podstawie materiałów i obliczeń dokonanych przez właściwe komórki organizacyjne (pkt c),

e) po otrzymaniu arkusza obliczenia oszczędności, podpisanego przez głównego (starszego) księgowego — dokonuje obliczenia wynagrodzenia twórcy i przedkłada projekt wraz ze swoimi wnioskami komisji wynalazczości lub w przypadkach prostych i nieskomplikowanych naczelnemu (głównemu) inżynierowi, w celu dokonania oceny projektu.

Ocenianie pracowniczych projektów racjonalizatorskich.

§ 14. 1. Ocena i realizacja projektu powinna nastąpić nie później niż w ciągu 2 miesięcy od daty zgłoszena projektu. W przypadkach wyjątkowo uzasadnionych (wykonanie prototypu, prowadzenie badań i prób) termin ten może być odpowiednio przedłużony.

2. Komisja wynalazczości, lub naczelny (główny) inżynier, oceniając projekt, bada:

a) jaka jest wartość techniczna i przydatność projektu, jakich nakładów wymagać będzie realizacja i zastosowanie projektu oraz jakie oszczędności i korzyści przyniesie jego zastosowanie w zakładzie,

b) czy w rozumieniu obowiązujących przepisów zgłoszony projekt jest usprawnieniem, czy też posiada cechy udoskonalenia technicznego, wzoru użytkowego lub wynalazku,

c) sprawę nowości projektu na podstawie ustaleń i wniosków komórki wynalazczości,

d) czy do projektu nie mają zastosowania zastrzeżenia zawarte w przepisach art. 3 ust. 3 i art. 10 ust. 3 dekretu oraz § 2 ust. 2 pkt 5 i § 20 ust. 1 uchwały,

e) czy i w jakim zakresie projekt może być rozpowszechniony.

§ 15. 1. Komisję wynalazczości, o której mowa w § 13 ust. 2 lit. e), powołuje na wniosek naczelnego (głównego) inżyniera — kierownik zakładu.

2. W skład komisji wchodzą: naczelny (główny) inżynier, jako przewodniczący sekretarz, którym jest pracownik prowadzący zagadnienie wynalazczości oraz jako członkowie i przedstawiciele służby techniczno-produkcyjnej zakładu,

3. W posiedzeniach mogą brać udział rzeczoznawcy zapraszani w miarę potrzeby przez przewodniczącego Komisji.

4. Na posiedzenie Komisji należy zaprosić twórcę projektu.

§ 16. 1. Uchwały Komisji zapadają zwykłą większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

2. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniej połowy wyznaczonych członków, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy i sekretarza.

§ 17. 1. Z przebiegu posiedzenia sporządza się protokół. który po odczytaniu podpisuje przewodniczący i sekretarz.

2. Osoby, które w charakterze członków komisji brały udział w rozpatrywaniu projektu przez komisję w zakładzie, nie mogą brać udziału w tym charakterze w komisji w zjednoczeniu (równorzędnej (jednostce) albo w Komisji Wynalazczości przy Departamencie Techniki rozpatrującej ten sam projekt. Dotyczy to również członków komisji w zjednoczeniu oraz komisji wynalazczości przy Departamencie Techniki, którzy pełnili funkcje rzeczoznawców w komisji w zakładzie.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, mogą być zapraszane na posiedzenie Komisji w celu wypowiadania się, udzielania wyjaśnień itp.

§ 18. Za udział w posiedzeniach komisji odbywanych poza godzinami służbowymi, członkowie i rzeczoznawcy otrzymują wynagrodzenie w wysokości 38 zł. a przewodniczący w wysokości 57 zł.

§ 19. 1. W przypadkach określonych w § 23 ust. 1, § 24 ust. 1 lit a), § 27 ust. 1, § 29 ust. 1,2 i 3 oraz §§ 39 i 40 rozpatrzenie sprawy można powierzyć komisji wynalazczości przy zjednoczeniu. Ustalenia zawarte w §§ 15—18 stosuje się odpowiednio.

2. Zakłady oraz zjednoczenia obowiązane są do zabezpieczenia odpowiednich kwot na wydatki, związane z działalnością komisji.

§ 20. 1. Po dokonaniu oceny projektu komisja wynalazczości lub naczelny (główny) inżynier przedkłada projekt wraz z odpowiednimi wnioskami, z uwzględnieniem wniosku co do wynagrodzenia — kierownikowi zakładu, który wydaje decyzje o:

a) konieczności przeprowadzenia prób lub
b) przyjęciu projektu do wykorzystania i wynagrodzeniu lub
c) odrzuceniu projektu.

2. O decyzji kierownika zakładu należy niezwłocznie zawiadomić twórcę, którego należy poinformować jednocześnie, czy i ewentualnie jaki przysługuje mu środek odwoławczy.

§ 21. 1. W przypadku podjęcia decyzji o konieczności przeprowadzenia prób — kierownik zakładu zleca właściwym komórkom organizacyjnym zakładu opracowanie planu przeprowadzenia prób i włączenie go do bieżących planów pracy.

2. Plan przeprowadzenia prób powinien przewidywać:

a) przygotowanie dokumentacji,
b) przygotowanie potrzebnych materiałów,
c) określenie i zapewnienie potrzebnych środków finansowych,
d) ustalenie komórek organizacyjnych przeprowadzających próby,
e) czas trwania prób,
f) osobę lub osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie prób.

3. Przy przeprowadzeniu prób należy zapewnić udział twórcy projektu.

4. Z wyników prób, które powinny być przeprowadzane komisyjnie, spisuje się protokół. Protokół ten stanowi podstawę do definitywnej oceny projektu.

5. Jeżeli przedmiotem projektu jest maszyna lub urządzenie decyzja kierownika zakładu, dotycząca wykonania prototypu maszyny lub ważniejszego urządzenia, wymaga akceptacji Departamentu Techniki, do którego należy występować przez zjednoczenie, z jednoczesnym dołączeniem dokumentacji projektu.

§ 22. 1. Projekty o szczególnie ważnym znaczeniu, wymagające zaopiniowania lub przeprowadzenia prób doświadczalnych przez instytuty powinny być kierowane przez zakłady do instytutów, wraz ze zleceniem na przeprowadzenie prób, za pośrednictwem zjednoczeń.

2. Świadczenie usług dla przedsiębiorstw ze strony instytutów w zakresie wydawania ekspertyz oraz przeprowadzania badań doświadczalnych co do projektów racjonalizatorskich — odbywa się na warunkach odpłatności.

§ 23. 1. Oceny projektu zgłoszonego przez dyrektora zakładu, w którym projekt ma być realizowany lub przez jego zastępcę dokonuje komisja wynalazczości przy zjednoczeniu lub naczelny inżynier tego zjednoczenia.

2. Decyzję o przyjęciu do wykorzystania lub odrzuceniu projektu wydaje dyrektor zjednoczenia, który również ustala wysokość wynagrodzenia za projekt.

3. Od decyzji dyrektora zjednoczenia, o której mowa w ust. 2, w przypadku odrzucenia projektu lub w razie przyjęcia projektu, jeżeli twórca nie zgadza się na wysokość przyznanego wynagrodzenia — służy prawo odwołania się do Ministerstwa (Departament Techniki).

Ustalenia zawarte w § 42 ust. 1—4 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 24. 1. Oceny projektu zgłoszonego w warunkach, określonych w § 23 ust. 1 dokonuje:

a) Instytut Techniki Budowlanej jeśli chodzi o Przedsiębiorstwo Budownictwa Doświadczalnego,

b) Departament Techniki, jeśli chodzi o instytuty naukowo-badawcze oraz miejskie zakłady przemysłu terenowego materiałów budowlanych w Krakowie i Poznaniu. Departament Techniki przedkłada odpowiednie wnioski Ministrowi.

2. Jednostką właściwą do rozpatrzenia odwołania od decyzji dyrektora Instytutu Techniki Budowlanej podjętej w przypadku określonym w ust. 1 lit. a) jest Departament Techniki, który przedkłada Ministrowi odpowiednie wnioski.

§ 25. 1. Oceny projektu zgłoszonego przez naczelnego inżyniera lub dyrektora zjednoczenia, w ramach którego projekt ma być realizowany — dokonuje Komisja wynalazczości przy Departamencie Techniki, która przedkłada Ministrowi odpowiednie wnioski.

2. Decyzję o przyjęciu do wykorzystania lub odrzuceniu projektu wydaje Minister, który również ustala wysokość wynagrodzenia za projekt.

3. Decyzja Ministra jest ostateczna i nie przysługuje od niej prawo odwołania.

Realizacja i wykorzystanie projektów oraz zatwierdzanie decyzji o przyjęciu projektu do wykorzystania.

§ 26. 1. Przyjęte do wykorzystania projekty racjonalizatorskie powinny być włączone do planów produkcyjnych zakładu.

2. Dla projektów szczególnie ważnych, których realizacja wymaga udziału różnych komórek organizacyjnych zakładu, kierownik zakładu zleca właściwej komórce organizacyjnej zakładu opracowanie planu realizacji projektu przewidującego niezbędne środki i prace dla zapewnienia realizacji projektu w określonym terminie.

Ustalenia zawarte w § 21 mają odpowiednie zastosowanie.

3. Jeżeli realizacja projektu wymagą udziału innych zakładów, odpowiednie czynności podejmuje dyrektor zjednoczenia.

Zatwierdzanie i wypłata wynagrodzenia.

§ 27. 1. Przy wynagrodzeniach twórcy od 10.000 — zł a wynagrodzeniach szacunkowych od 5.000 zł wzwyż — decyzja kierownika zakładu pracy o przyjęciu projektu do wykorzystania oraz wysokość wynagrodzenia twórcy wymaga zatwierdzenia przez dyrektora zjednoczenia.

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie w przypadkach, określonych w §§ 23 i 24 ust. 1 lit a). W przypadkach tych zatwierdzenia dokonuje Minister na wniosek Departamentu Techniki.

3. Zatwierdzeniu przez Ministra podlega decyzja organu oceniającego projekt racjonalizatorski w przedmiocie przyjęcia projektu do wykorzystania oraz wynagrodzenia (niezależnie od jego wysokości), jeśli twórcą lub współtwórcą projektu realizowanego przez zakład podległy Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych jest pracownik Ministerstwa.

4. O zatwierdzeniu decyzji, o której mowa w ust. 1, 2 i 3, zjednoczenie lub Departament Techniki powiadamia kierownika zakładu, w którym projekt został przyjęty oraz twórcę projektu.

§ 28. Jeżeli projekt w wyniku dokonania oceny w pierwszej instancji został zakwalifikowany jako wynalazek, wzór użytkowy lub udoskonalenie techniczne, a wynagrodzenie twórcy w związku z tą kwalifikacją wymaga zatwierdzenia przez jednostkę nadrzędną, wypłata wynagrodzenia może nastąpić dopiero po jego zatwierdzeniu i to w wysokości, ustalonej według stawki za usprawnienie.

Wypłata wynagrodzenia według stawki za wynalazek lub za wzór użytkowy i udoskonalenie techniczne może nastąpić dopiero po ostatecznym zakwalifiwaniu projektu przez Urząd Patentowy.

§ 29. 1. Za wynalazki, wzory użytkowe i udoskonalenia techniczne umożliwiające uruchomienie nowych gałęzi produkcji lub tworzące nowe rodzaje cennych materiałów, zastępujących deficytowe materiały i wyroby, wysokość wynagrodzenia ustalonego na podstawie wyliczonych oszczędności lub szacunkowo może być podwyższana do 300% przez dyrektora zjednoczenia na wniosek dyrektora zakładu, który wydał decyzję o przyjęciu projektu do wykorzystania. Przy ustalaniu podwyższonego wynagrodzenia nie mają zastosowania przepisy ograniczające wysokość łącznego wynagrodzenia (§ 18 uchwały).

2. Za projekty posiadające ważne znaczenie dla gospodarki narodowej, które nie mogą być realizowane w skali masowej i które wykorzystuje się w niewielkich rozmiarach lub formie produkcji jednorazowej, wysokość wynagrodzenia ustalonego na podstawie wyliczonych oszczędności lub szacunkowo może być podwyższona do 300% przez dyrektora zjednoczenia na wniosek dyrektora zakładu, który wydał decyzję o przyjęciu projektu do wykorzystania.

Podwyższone wynagrodzenie nie może przekroczyć kwoty 300.000.—zł.

3. Za projekty stanowiące rozwiązanie ważnego zagadnienia technicznego, które nie mogą być wykorzystane przed powstaniem w gospodarce narodowej odpowiednich warunków do ich realizacji wysokość wynagrodzenia i terminy wypłat ustala dyrektor zjednoczenia na wniosek dyrektora zakładu, w którym dokonano oceny projektu.

4. Decyzję w przedmiocie podwyższenia oraz ustalenia wynagrodzenia (ust. 1, 2 i 3) w przypadkach, określonych w § 23 ust. 1, § 24 ust. 1 lit. a) i b), § 25 i § 27 ust. 3 podejmuje Minister na wniosek jednostki, która dokonała oceny projektu.

§ 30. Wypłaty wynagrodzenia po jego zatwierdzeniu przez jednostkę nadrzędną, jeśli taka konieczność zaistnieje, dokonuje zakład z chwilą zastosowania projektu lub zatwierdzenia przez kierownika zakładu planu wykorzystania projektu w następujących terminach:

1) wynagrodzenie do 3.000.— zł, a w stosunku do wynagrodzenia brygad racjonalizatorskich — do 10.000.— zł należy wypłacić twórcy lub twórcom najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia zastosowania projektu lub od dnia zatwierdzenia planu jego wykorzystania,
2) wynagrodzenie przewyższające kwotę 3.000.— zł, a w stosunku do brygad racjonalizatorskich kwotę 10.000.— zł należy wypłacić twórcy lub twórcom w wysokości 50%, lecz nie mniej niż kwotę 3.000.— zł, a w stosunku do wynagrodzenia brygad racjonalizatorskich nie mniej niż 10.000.— zł najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia zastosowania projektu lub od dnia zatwierdzenia planu jego wykorzystania; pozostałą część wynagrodzenia należy wypłacić po ponownym obliczeniu oszczędności uzyskanych po zastosowaniu projektu, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od daty zakończenia pierwszego roku wykorzystania projektu,
3) wynagrodzenie za pierwszy rok wykorzystania wynalazku należy wypłacić w wysokościach i terminach podanych w pkt 1) i 2).

Wynagrodzenie za następne cztery lata należy wypłacać za każdy rok oddzielnie, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od daty zakończenia każdego roku wykorzystywania projektu.

§ 31. 1. W przypadku jednorazowego zastosowania projektu albo stosowania go w okresie krótszym od jednego roku, wypłaty wynagrodzenia należy dokonać według zasad, określonych w § 30 pkt 1) i 2), z tym zastrzeżeniem, że końcowa wypłata powinna nastąpić nie później, niż w ciągu miesiąca od daty zakończenia stosowania projektu.

2. Wynagrodzenie ustalone szacunkowo należy wypłacać na tych samych zasadach co wynagrodzenie ustalone na podstawie obliczonych oszczędności, a więc w wysokościach i terminach, podanych w § 30 pkt 1), 2) i 3) oraz § 31 ust. 1, z tym zastrzeżeniem, że podstawą do wypłacenia reszty wynagrodzenia — II raty (§ 30 pkt 2) i § 31 ust. 1) — stanowi pisemne stwierdzenie przez właściwą komórkę organizacyjną zakładu (odpowiedzialną za realizację projektu), że projekt jest stosowany.

3. Podwyżkę wynagrodzenia przyznaną z tytułu równoczesnego złożenia dokumentacji lub modelu wraz z projektem (§ 15 ust. 1 uchwały) należy wypłacić w całości bez względu na jej wysokość, równocześnie z pierwszą wypłatą (ratą) wynagrodzenia zasadniczego.

Premiowanie za współudział w realizacji projektów racjonalizatorskich.

§ 32. 1. Pracownicy zakładu (również naczelny lub główny inżynier, kierownik komórki wynalazczości, twórca projektu i kierownik zakładu), w którym jako pierwszym, projekt został zastosowany mogą być premiowani za pracę nad przyśpieszeniem wprowadzenia projektu w życie z sum przeznaczonych na finansowanie wynalazczości pracowniczej.

2. Nie mogą być z tego tytułu premiowani pracownicy spoza zakładu realizującego projekt, w szczególności pracownicy zjednoczeń i ministerstwa (wyjątek stanowi twórca projektu, jeśli nie jest pracownikiem zakładu realizującego projekt).

3. Sposób wynagradzania pracowników zakładów za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektów (za współdział w realizacji projektów rozpowszechnianych w następnych zakładach pracy) omówiony jest w §§ 50 — 53.

4. Decyzję w sprawie przyznania kierownikowi zakładu premii za współudział w realizacji projektu podejmuje dyrektor zjednoczenia na wniosek naczelnego (głównego) inżyniera zakładu premiującego.

5. Decyzję, o której mowa w ust. 4, podejmuje:

a) dyrektor Instytutu Techniki Budowlanej w przypadku premiowania kierownika Przedsiębiorstwa Budownictwa Doświadczalnego,
b) dyrektor Departamentu Techniki w przypadku premiowania kierowników instytutów naukowo-badawczych oraz Miejskich Zakładów Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych w Krakowie i Poznaniu.

§ 33. 1. Łączna suma kwot przyznanych kierownikowi i pracownikom zakładu z tytułu premii za współudział w realizacji danego projektu nie może przekroczyć 25% kwoty wynagrodzenia przypadającego twórcy tego projektu w pierwszym zakładzie.

2. Wysokość premii przyznanej kierownikowi lub pracownikowi za okres jednego kwartału nie może przekroczyć jego dwumiesięcznego zarobku.

§ 34. 1. Podstawą do określenia wysokości i wypłacenia premii jest wynagrodzenie twórcy projektu, ustalone przez kierownika zakładu i zatwierdzone przez jednostkę nadrzędną, gdy wysokość wynagrodzenia przekracza uprawnienia kierownika zakładu (§ 27 ust. 1, 2 i 3).

2. W przypadku gdy projekt został zakwalifikowany jako wynalazek, wzór użytkowy lub udoskonalenie techniczne, z czym wiąże się sprawa wyższego wynagrodzenia — do czasu uznania projektu przez Urząd Patentowy za wynalazek, wzór użytkowy lub udoskonalenie techniczne, można wypłacić tylko premię ustaloną od wynagrodzenia twórcy projektu, obliczonego, według stawki za usprawnienie.

3. Sum wypłaconych z tytułu premii i wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia nie można potrącać z wynagrodzenia twórcy projektu.

Zgłaszanie w Urzędzie Patentowym projektów racjonalizatorskich.

§ 35. 1. Zakład pracy, w którym zgłoszony został projekt mający cechy wynalazku lub wzoru użytkowego, jest obowiązany zgłosić projekt niezwłocznie do Urzędu Patentowego w celu zastrzeżenia prawa pierwszeństwa, a po przyjęciu projektu do wykorzystania — dokonać niezbędnych czynności dla uzyskania patentu na wynalazek lub rejestracji wzoru.

2. W przypadku, gdy zakład, w którym zgłoszono projekt mający cechy wynalazku lub wzoru użytkowego, odstępuje projekt innej jednostce według właściwości — zakład, w którym zgłoszono projekt występuje do Urzędu Patentowego z wnioskiem o zastrzeżenie prawa pierwszeństwa, zaś jednostka przyjmująca projekt do wykorzystania dokonuje niezbędnych czynności dla uzyskania patentu na wynalazek lub rejestracji wzoru.

3. Zakład, w którym zgłoszony został projekt mający cechy udoskonalenia technicznego, jest obowiązany niezwłocznie po przyjęciu projektu do wykorzystania dokonać zgłoszenia go w Urzędzie Patentowym w celu zarejestrowania oraz uzyskania dla twórcy świadectwa o dokonaniu udoskonalenia technicznego.

§ 36. 1. Zaświadczenie o dokonaniu usprawnienia wydaje zakład, w którym twórca jest zatrudniony. Jeżeli zakład ten nie jest zakładem przyjmującym projekt do wykorzystania, zaświadczenia wydaje się na podstawie zawiadomienia nadesłanego mu przez zakład, który przyjął projekt do wykorzystania.

Zaświadczenia dokonuje się przez wpis w książeczce racjonalizatora.

2. Jeżeli usprawnienie, o którym mowa w ust. 1, dokonane zostało wspólnie przez więcej osób, dokonuje się wpisu w książeczce racjonalizatora każdej osoby, zaznaczając, że osoba ta jest współtwórcą usprawnienia.

§ 37. Zakłady, w których twórcy są zatrudnieni, dokonują w książeczkach racjonalizatora na podstawie nadesłanych im przez Urząd Patentowy danych, adnotacji o wydaniu przez ten Urząd świadectwa autorskiego o dokonaniu wynalazku, świadectwa autorskiego o dokonaniu wzoru użytkowego i świadectwa o dokonaniu udoskonalenia technicznego.

Ustalenia zawarte w § 36 ust. 2 mają odpowiednie zastosowanie do świadectw.

§ 38. Zakłady, w których zostały przyjęte do wykorzystania projekty racjonalizatorskie, zapisują w rejestrze pomysłów wydanie przez nie zaświadczeń o dokonaniu usprawnień oraz o wydaniu przez Urząd Patentowy świadectw, o których mowa w § 37.

Odwołania.

§ 39. Twórcy projektu służy prawo odwołania się do dyrektora zjednoczenia od decyzji kierownika zakładu:

a) w razie odrzucenia projektu,

b) w razie przyjęcia projektu, jeżeli twórca nie zgadza się na wysokość przyznanego wynagrodzenia.

§ 40. Niezależnie od przypadków, określonych w § 39, osobom zainteresowanym służy prawo odwołania się do dyrektora zjednoczenia od decyzji kierownika zakładu:

1) w razie nieprzyznania lub nieprawidłowego rozdziału premii za współudział w realizacji projektów, przewidzianej w §§ 32 — 34,

2) w razie nieprzyznania lub nieprawidłowego ustalenia wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu,

3) w sprawach dotyczących premiowania i wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich na podstawie przepisów o premiowaniu i wynagradzaniu za pomoc techniczną.

§ 41. 1. Jednostką właściwą do rozpatrzenia odwołań (§§ 39 i 40) od decyzji dyrektora:

1) Przedsiębiorstwa Budownictwa Doświadczalnego — jest Instytut Techniki Budowlanej,

2) instytutów naukowo-badawczych, miejskich zakładów przemysłu terenowego materiałów budowlanych w Krakowie i Poznaniu — jest Departament Techniki.

2. Odwołania od decyzji dyrektorów jednostek oceniających projekty w przypadkach określonych w §§ 23 i 24 ust. 1 lit. a) rozpatruje Departament Techniki.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 42 ust. 1 — 4.

§ 42. 1. Odwołanie powinno być złożone za pośrednictwem kierownika zakładu, który wydał zaskarżoną decyzję, w terminie 14 dni od daty zawiadomienia o decyzji. Kopię odwołania przesyła zainteresowany, bezpośrednio do dyrektora zjednoczenia.

2. Kierownik zakładu, który wydał zaskarżoną decyzję, jest obowiązany przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy i swoim wyjaśnieniem do dyrektora zjednoczenia w terminie 7 dni od daty złożenia odwołania.

3. Dyrektor zjednoczenia jest obowiązany rozpatrzyć odwołanie i wydać decyzję z uzasadnieniem w ciągu 30 dni od daty otrzymania akt sprawy.

4. O wydanej decyzji zjednoczenie zawiadamia niezwłocznie odwołującego się oraz kierownika zakładu, który wydał zaskarżoną decyzję.

5. Od decyzji dyrektora zjednoczenia nie przysługuje odwołanie.

Minister może w drodze nadzoru uchylić decyzję dyrektora zjednoczenia.

§ 43. 1. Odwołania i wnioski, o których mowa w § 27 ust. 1, § 29 ust. 1, 2 i 3 i §§ 39 i 40, powinny być wpisane do rejestru odwołań i wniosków, prowadzonego odrębnie na każdy rok (wzór załącznik nr 2).

Zał. nr 2

Rejestr odwołań i wniosków

Numer kolejny	Data wpływu	Określenie jednostki, która wniosek, odwołanie przysłała	Nazwisko(a) i imię(imiona) twórcy(ów) projektu	Nazwa (temat) projektu: usprawnienie — Usp, udoskonalenie — Ud, wzór użytkowy — Uż, wynalazek — W i czego dotyczy	Cel przysłania projektu (§ 27 ust. 1 § 29 i §§ 39 i 40)	Data rozpatrzenia proj.	Sposób załatwienia	Data zwrotu akt	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Odwołania lub wnioski wpisane do rejestru należy zaopatrzyć w numer rejestracyjny, łamiąc numer kolejny przez dany rok — np. 1/61.

3. Ustalenia zawarte w § 11 ust. 5 mają odpowiednie zastosowanie.

Rozpowszechnianie projektów

§ 44. 1. Do rozpowszechnienia projektów obowiązane są:

1) w zakładzie — właściwe komórki organizacyjne, stosownie do decyzji dyrektora zakładu podjętej na podstawie:

a) decyzji dyrektora zjednoczenia w przypadku, gdy rozpowszechnienie następuje w drodze administracyjnej,

b) wniosku komisji wynalazczości lub naczelnego inżyniera, dokonującego oceny projektu w przypadkach, gdy rozpowszechnienie następuje w drodze informacji technicznej (jeśli pracownik zgłosi wniosek o rozpowszechnienie projektu),

2) jeśli projekt może być rozpowszechniony w kilku zakładach nadzorowanych przez jedno zjednoczenie — właściwe komórki organizacyjne zjednoczenia (dział techniczno-produkcyjny, główny technolog, główny mechanik itd.) na podstawie decyzji dyrektora zjednoczenia,

3) jeśli projekt może być rozpowszechniony w zakładach nadzorowanych przez różne zjednoczenia — właściwy wydział Departamentu Techniki na podstawie decyzji dyrektora departamentu podjętej na wniosek komisji wynalazczości przy Departamencie Techniki.

2. Przed wydaniem decyzji przez kierownika zakładu w przedmiocie rozpowszechnienia projektu (ust. 1 pkt 1 lit. a) projekt może być w uzasadnionych przypadkach skierowany do rozpatrzenia i zaopiniowania przez komisję wynalazczości.

3. Komórki organizacyjne, określone w ust. 1 pkt 1) i 2), obowiązane są do przeprowadzania kontroli stosowania rozpowszechnianych projektów.

§ 45. 1. Zakład, który pierwszy zastosował projekt mogący znaleźć zastosowanie również w innych zakładach, jest obowiązany przesłać najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od daty zastosowania projektu 2 egzemplarze dokumentacji projektu do zjednoczenia.

2. Dokumentacja projektu, o której mowa w ust. 1, powinna składać się z:

a) opisu projektu,

b) niezbędnych rysunków wykonawczych, opisów technologicznych i wskazówek wykonawczych oraz

c) wskazania efektów ekonomicznych, jakie przyniesie zastosowanie projektu,

d) formularza, zawierającego datę zastosowania projektu.

§ 46. 1. Po otrzymaniu dokumentacji projektu zainteresowane komórki organizacyjne zjednoczenia badają możliwość zastosowania projektu w zakładach nadzorowanych przez zjednoczenie i przedkładają odpowiednie wnioski dyrektorowi zjednoczenia.

2. Jeżeli projekt może być zastosowany w zakładach nadzorowanych przez różne zjednoczenia resortu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych lub różnych resortów, zjednoczenie niezależnie od podjęcia decyzji i czynności związanych z zastosowaniem projektu w nadzorowanych przez siebie zakładach przesyła projekt z odpowiednimi wnioskami do Departamentu Techniki.

3. Departament Techniki po zbadaniu możliwości zastosowania projektu w zakładach nadzorowanych przez różne zjednoczenia resortu Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, wydaje w tej sprawie odpowiednią decyzję.

4. Jeżeli projekt może mieć zastosowanie w zakładach podległych innym resortom — Departament Techniki niezależnie od podjęcia decyzji i czynności związanych z zastosowaniem projektu w zakładach podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — przesyła projekt do zainteresowanych resortów z odpowiednimi wnioskami.

§ 47. 1. Organ wydający decyzję o rozpowszechnieniu projektu ustala, w jakim zakresie projekt ma być rozpowszechniony. Decyzja powinna być wydana w ciągu 3 miesięcy od daty otrzymania akt sprawy.

2. Ustalenia w przedmiocie realizacji projektu, zawarte w § 26 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 48. Zakład, w którym projekt został po raz pierwszy przyjęty do wykorzystania, jest obowiązany na żądanie zjednoczenia przesłać odbitki dokumentacji projektu wskazanym zakładom w ciągu 30 dni od daty otrzymania żądania.

Przesłanie odbitek dokumentacji następuje za zwrotem rzeczywistych kosztów ich wykonania.

§ 49. 1. Wynagrodzenie twórcy projektu za zastosowanie w następnych zakładach projektu, którego zastosowanie przynosi korzyści nie dające się obliczyć — ustala nadzorujące te zakłady zjednoczenie zobowiązując poszczególne zakłady do wypłacenia wynagrodzenia w wysokości ustalonej przez zjednoczenie.

Jeżeli zastosowanie projektu w trybie rozpowszechnienia następuje tylko w jednym zakładzie wynagrodzenie szacunkowe dla twórcy projektu ustala ten zakład.

2. Podstawą do ustalenia wynagrodzenia twórcy projektu w przypadku określonym w ust. 1 jest decyzja dyrektora zjednoczenia w przedmiocie rozpowszechnienia projektu, określająca dokładnie zakres rozpowszechnienia projektu (§ 44, ust. 1, pkt 2).

3. W przypadkach, określonych w ust. 1, poszczególne zakłady przekazują ustalone przez zjednoczenie wynagrodzenie twórcy projektu do zakładu, w którym projekt po raz pierwszy został przyjęty do wykorzystana, w celu wypłacenia go twórcy.

Przepisy §§ 27 i 30 stosuje się odpowiednio.

§ 50. Pracownikom i kierownikom zakładów, którzy przyczynili się do rozpowszechnienia projektu zleconego do rozpowszechnienia przez jednostkę nadrzędną w drodze administracyjnej (wykonanie czynności, mających na celu zabezpieczenie środków organizacyjno-technicznych, niezbędnych dla sprawnego rozpowszechnienia projektu) przysługuje w razie zastosowania projektu prawo do wynagrodzenia według zasad, ustalonych w §§ 16—19 zarządzenia Przewodniczącego PKPG z dnia 8 czerwca 1956 r. w sprawie rozpowszechniania pracowniczych wynalazków,

wzorów użytkowych, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Mon. Pol. nr 49, poz. 564).

§ 51. 1. Kwota wynagrodzenia przeznaczonego przez zakład do podziału pomiędzy osoby, które przyczyniły się do rozpowszechnienia projektu (§ 50) wynosi:

1) w przypadku, gdy projekt jest przedmiotem rozpowszechnienia w drodze administracyjnej — 150% wynagrodzenia, jakie w myśl tabeli stanowiącej załącznik do uchwały przysługuje twórcy za zastosowanie jego projektu w następnym zakładzie,

2) w przypadku, gdy projekt jest przedmiotem rozpowszechnienia w drodze informacji technicznej 3/4 kwoty wynagrodzenia obliczonego w myśl pkt 1). Pozostała 1/4 kwoty wynagrodzenia, obliczonego w myśl pkt 1) stanowi wynagrodzenie dla osób, które zgłosiły wniosek o rozpowszechnienie projektu w drodze informacji technicznej.

2. W przypadku, gdy projekt jest przedmiotem rozpowszechnienia w drodze administracyjnej, osobie, która go zgłosi do rozpowszechnienia w drodze informacji technicznej nie przysługuje prawo do otrzymania wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2).

§ 52. W odniesieniu do projektów, których stosowanie przynosi korzyści nie dające się obliczyć, wysokość wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu ustala szacunkowo zjednoczenie na wniosek zakładu.

§ 53. 1. Wysokość wynagrodzenia dyrektora zakładu za przyczynienie się do rozpowszechnienia projektu ustala zjednoczenie na podstawie szczegółowo uzasadnionego wniosku naczelnego inżyniera zakładu.

W odniesieniu do Przedsiębiorstwa Budownictwa Doświadczalnego oraz jednostek bezpośrednio podległych Ministrowi przepisy § 24 ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie.

2. Kwota wynagrodzenia dyrektora powinna mieścić się w ogólnej kwocie wynagrodzenia przeznaczonego do podziału pomiędzy osoby przyczyniające się do rozpowszechnienia projektu, ustalonej według zasad podanych w § 51.

3. Pracownikom Ministerstwa oraz zjednoczeń, którzy wykazali szczególną inicjatywę i aktywny udział w rozpowszechnianiu projektów mogą być przyznane nagrody pieniężne w trybie, ustalonym w § 22 zarządzenia Przewodniczącego PKPG, powołanego w § 50.

§ 54. 1. Do prowadzenia rejestru dokumentacji rozpowszechnianych projektów (według załączonego wzoru nr 3) oraz gromadzenia i przechowywania tych projektów obowiązane są komórki wynalazczości.

2. Po wciągnięciu do rejestru projektu przeznaczonego do rozpowszechnienia — należy projekt zaopatrzyć w numer rejestracyjny i umieścić na nim następujące oznaczenie; R) rozpowszechnienie), numer kolejny, rok np. R 1/61.—

Zał. nr 3

Rejestr rozpowszechnionych projektów

Nr kolejny	Data wpływu	Określenie jednostki wnioskującej rozpowszechnienie	Nazwisko (a) i imię (imiona) twórcy (ów) projektu	Nazwa (temat) projektu usprawnienie — usp. udoskonalenie — ud. wzór użytkowy — uż. wynalazek — w. i czego dotyczy	Data decyzji: 1. Przyjęcia lub odrzucenia 2. Zastosowania w produkcji	Oszczędności 1. Przewidywane 2. Uzyskane	Data i kwota wypłaconego wynagrodzenia twórcy projektu 1. I rata 2. Dopłata 3. Ostateczne rozliczenie	Data i kwota wypłaconego wynagrodzenia za przyczynienie się do rozpowszechnienia	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					1.	1.	1. 2.		
					2.	2.	3.		
					1.	1.	1. 2.		
					2.	2.	3.		
					1.	1.	1. 2.		
					2.	2.	3.		
					1.	1.	1. 2.		
					2.	2.			

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 46 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 14 marca 1961 r.

INSTRUKCJA

w sprawie wynagradzania za pomoc techniczną przy opracowywaniu projektów racjonalizatorskich.

§ 1. Za pomoc techniczną uważa się:

1) pomoc przy teoretycznym opracowaniu projektu wraz z odpowiednimi szkicami i obliczeniami oraz przy obliczaniu korzyści gospodarczych na podstawie elementów technicznych projektu,

2) pomoc przy sporządzaniu rysunków technicznych, opracowaniu instrukcji, opisu technologicznego albo receptury, przy przeprowadzaniu prób i badań oraz przy produkcji doświadczalnej, w której projekt ma być zastosowany.

§ 2. 1. Do udzielenia pomocy teoretycznej i technicznej, o której mowa w § 1, obowiązany jest zakład właściwy do dokonania oceny projektu.

2. Pomocy teoretycznej i technicznej udziela się niezależnie od funkcji i wykształcenia racjonalizatora. Zlecenie na udzielenie pomocy może być udzielone pracownikom z zakładu lub spoza zakładu.

3. Udzielenie pomocy następuje na wniosek komórki wynalazczości na podstawie podpisanego przez kierownictwo zakładu zlecenia na udzielenie pomocy teoretycznej i technicznej, w którym powinny być określone w sposób szczegółowy zadania i terminy ich wykonania.

§ 3. 1. Osobom, które na zlecenie kierownictwa zakładu udzieliły pomocy przy opracowaniu teoretycznym projektu wraz z odpowiednimi szkicami i obliczeniami oraz przy wyliczaniu korzyści gospodarczych na podstawie elementów technicznych projektu (§ 1 ust. 1) — służy prawo do otrzymania premii w wysokości do 25% kwoty wynagrodzenia należnego twórcy projektu.

Prawo do otrzymania premii służy tylko w tym przypadku, gdy zlecona praca została wykonana w godzinach poza służbowych lub poza godzinami dyżurowania doradcy technicznego, jeśli jemu zlecono odpłatne udzielenie pomocy oraz gdy osoba udzielająca pomocy nie została w inny sposób wynagrodzona.

2. Premię, o której mowa w ust. 1, przyznaje kierownik zakładu, zlecającego udzielenie pomocy.

3. W przypadku odrzucenia projektu wysokość premii ustala szacunkowo kierownictwo zakładu według faktycznego wkładu pracy osób udzielających pomocy teoretycznej.

Nie dotyczy to przypadków, w których twórca projektu samodzielnie (bez zlecenia) opracowuje wstępną dokumentację i projekt zostaje odrzucony.

4. Jeżeli premia w wysokości określonej na podstawie ust. 1 byłaby niewspółmiernie niska w stosunku do pracy włożonej przez udzielającego pomocy technicznej — premię należy obliczyć według obowiązujących norm na podstawie ilości godzin pracy rzeczywiście zużytych przez udzielającego pomocy.

§ 4. 1. Wypłata premii powinna nastąpić najpóźniej do dnia 14-tego po powzięciu decyzji o przyjęciu lub odrzuceniu projektu.

2. W razie gdy decyzja kierownika zakładu o przyjęciu projektu wymaga zatwierdzenia przez organ nadrzędny — wypłata premii następuje po zatwierdzeniu tej decyzji.

3. Przepis ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie w przypadku, gdy projekt został przyjęty do wykorzystania, lecz twórca nie zgadza się na wysokość przyznanego wynagrodzenia i wnosi odwołanie.

§ 5. 1. Osobom, które na zlecenie zakładu udzieliły pomocy, o której mowa w § 1 ust. 2, służy prawo do wynagrodzenia, którego wysokość ustala kierownictwo zakładu na podstawie rzeczywiście zużytej ilości godzin według norm podanych w instrukcji, jeżeli praca ta została wykonana w godzinach pozasłużbowych i osoba udzielająca pomocy nie została w inny sposób wynagrodzona.

2. Wypłata wynagrodzenia następuje po wykonaniu pracy przewidzianej w zleceniu i po przyjęciu jej przez zakład zlecający udzielenie pomocy technicznej.

Wynagrodzenie wypłaca się niezależnie od przyjęcia lub odrzucenia projektu.

3. W przypadku, gdy przewidywane wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, przekracza limit ustalony dla zakładów zarządzeniem nr 101 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 11 lipca 1957 r. w sprawie zasad gospodarowania bezosobowym funduszem płac w przedsiębiorstwach resortu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — wypłata wynagrodzenia może nastąpić pod warunkiem uprzedniego uznania konieczności zlecenia na udzielenie pomocy technicznej i uzyskania w tym celu akceptacji przez Ministerstwo. Wnioski odpowiednio uzasadnione przedkładają zakłady Departamentowi Techniki za pośrednictwem zjednoczeń.

§ 6. 1. Do czynności, na wykonanie których może być udzielona odpłatnie pomoc techniczna, zalicza się:

a) sporządzenie rysunków zestawieniowych (szkiców koncepcyjnych) i opisu technicznego,

b) sporządzenie rysunków wykonawczych (warsztatowych),

c) sporządzenie obliczeń konstrukcyjnych lub innych,

d) sporządzenie obliczania efektów ekonomicznych na podstawie elementów technicznych,

e) wykonanie maszynopisu opracowań, wyszczególnionych pod lit. c) i d),

f) kontrola prac wyszczególnionych pod lit. a) — e),

g) udzielenie pomocy przy próbach, badaniach i produkcji doświadczalnej,

h) wykonanie modelu, prototypu.

2. Opracowania wyszczególnione w ust. 1 lit. a), b), c), d) i e), powinny być wykonane w zasadzie na kalce chyba, że nie będą one wymagały powielenia, wówczas mogą być wykonane na kartonie albo papierze maszynowym.

§ 7. 1. Wynagrodzenie za czynności wyszczególnione w § 6 ust. 1 lit. a) — f) oblicza się mnożąc ilość godzin przewidzianą na wykonanie danej czynności (§ 8) przez podane niżej (w zależności od formatu opracowania, trudności i stopnia wypełnienia arkusza) współczynniki:

1) format;	A5	A4	A3	A2	A1	A0
współczynnik	0,5	1	2	4	8	16

2) stopień trudności:	skomplikowane	złożone	proste, łatwe
współczynnik:	1,5 do 2	1	0,5

3) stopień wypełnienia:	całkowite	niepełne
współczynnik:	1	0,7

2. Obliczoną zgodnie z ust. 1 ilość godzin należy przemnożyć przez stawkę godzinową, ustaloną w ust. 3.

3. Wynagrodzenie za 1 (jedną) godzinę pracy ustala się na 10 (dziesięć) złotych i przyznaje się niezależnie od funkcji osoby wykonującej zlecone czynności, o których mowa w § 6 ust. 1 lit. a) — f).

§ 8. Ustala się następujące normy godzinowe na wykonanie:

a) rysunku zestawieniowego (szkicu koncepcyjnego) i opisu technicznego — 5 godz.
b) rysunku wykonawczego — 5 „
c) opisu, ewentualnie instrukcji — 5 „
d) obliczeń konstrukcyjnych lub innych — 5 „
e) wyliczenia efektów ekonomicznych na podstawie elementów technicznych projektu — 3 „
f) maszynopisu opracowań, wyszczególnionych pod lit. c), d), i e) — 2 „
g) kontroli prac, wyszczególnionych pod lit. a) — f) — ⅕ czasu ustalonego na opracowanie sprawdzanych materiałów.

§ 9. Wynagrodzenie za czynności zlecone, przewidziane w § 6 ust: 1 lit. g), przyznaje się według:

a) normy czasowej w zależności od ilości godzin, przewidzianych na wykonanie czynności, jeżeli określenie jej jest możliwe, albo na podstawie efektywnie przepracowanych godzin, gdy ustalenie godzin przewidywanych było niemożliwe,
b) stawki za 1 godzinę, która dla pracowników umysłowych wynosi 10 (dziesięć) zł, zaś dla pracowników fizycznych w zależności od ich zaszeregowania.

§ 10. 1. Wynagrodzenie za czynności zlecone, przewidziane w § 6 ust. 1 lit. h) — przyznaje się na podstawie odpowiedniej normy czasu oraz stawki godzinowej w zależności od zaszeregowania danej pracy.

2. Pracownikowi umysłowemu, którego obecność jako członka brygady racjonalizatorskiej jest niezbędna przy wykonywaniu prototypu — nie przysługuje wynagrodzenie, chyba, że wykonuje osobiście zlecone czynności; w tym przypadku otrzymuje wynagrodzenie przewidziane w ust. 1 (np. technik wykonujący roboty frezerskie, otrzymuje za nie wynagrodzenie według stawek dla frezera).

§ 11. Przepisy instrukcji mają również zastosowanie w przypadkach, gdy zachodzi konieczność zlecenia wykonania czynności, określonych w § 6 ust. 1 samemu racjonalizatorowi.

§ 12. 1. W przypadkach, w których wynagrodzenia za udzielenie pomocy technicznej nie da się ustalić w myśl wytycznych, zawartych w §§ 7 i 8, wysokość wynagrodzenia oblicza się na podstawie rzeczywiście zużytej ilości godzin według obowiązujących norm z tym zastrzeżeniem, że koszt wykonanych prac nie może przekraczać kosztów, jakie powstałyby, gdyby prace te wykonane zostały przez właściwe biuro projektowe lub konstrukcyjne.

2. W przypadkach wątpliwych zakład może wystąpić do właściwego biura projektowego lub konstrukcyjnego o zbadanie i ustalenie nakładu pracy, związanego z wykonaniem zleconych czynności oraz sprawdzenie wysokości wynagrodzenia.

§ 13. 1. Udzielającego pomocy technicznej nie uważa się za współtwórcę projektu chyba, że w wyniku jego wkładu pracy twórczej wprowadzone zostały istotne zmiany w projekcie, na skutek których udzielający pomocy technicznej powinien być uznany za współtwórcę projektu.

2. W razie sporu, roszczenia udzielającego pomocy technicznej przeciwko zakładowi i twórcy o uznanie udzielającego pomocy technicznej za współtwórcę projektu — rozstrzyga Urząd Patentowy.

3. Do czasu rozstrzygnięcia sporu przez Urząd Patentowy wypłaca się twórcy połowę przypadającego mu wynagrodzenia, a udzielającemu pomocy technicznej premię względnie wynagrodzenie, przypadające za udzielenie pomocy.

§ 14. Odwołania w sprawach niewłaściwego premiowania lub wynagradzania za udzielenie pomocy technicznej rozstrzyga jednostka nadzorująca zakład, który ustalił premię lub wynagrodzenie.

§ 15. Premie i wynagrodzenia wymienione w §§ 3 i 5 zwolnione są od podatku od wynagrodzeń na zasadzie przepisów § 1 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 10 lutego 1953 r. zmieniającego zarządzenie z dnia 6 czerwca 1951 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń (Mon. Pol. nr 22, poz. 276).

REDAKCJA I ADMINISTRACJĄ
MINISTERSTWO BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH
Warszawa, ul. Żurawia 3/5
Telefon Redakcji:
Centrala 21-05 wewn. 585
Telefon Administracji:
Centrala 21-05 wewn. 424

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — prenumerata roczna zł 42,—. Cena pojedynczych egzemplarzy niezależnie od objętości zł 2,—. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V Oddział Miejski w Warszawie na konto: „Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, — Biuro Budżetowo-Gospodarcze nr 1529-91-867, Cz. 8. Dział 7. Rozdział 3".

Cena zł 2.

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

(miejsce na adres odbiorcy)

Adres zwrotny: Warszawa, ul. Żurawia 3/5

Zakł. Graf. „Tamka", W-wa. Nakł. 10000 + 25 egz. Zam. 795. S-26.